

๒๕๓๐

๒๕๓๑

๒๕๓๒

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการ
โทรทัศน์การสอนที่ใช้การนำเรื่องต่างกัน

ปริญญานิพนธ์

ของ

ภาวนา พรหมสาชา ณ สกลนคร

16 พ.ธ. 2533

เสนอกรมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษาหาบัณฑิต

ตุลาคม 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการ
โทรทัศน์การสอนที่ใช้การนำเรื่องต่างกัน

บทคัดย่อ

ของ

ภาวนา พรหมสาชา ฅ สกลนคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ตุลาคม 2531

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างการเรียน
จากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษร
ประกอบเสียงบรรยาย กับรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมาย
เชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
วัดลาดบัวขาว สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน แบ่ง
กลุ่มทดลองเป็น ก. และ ข. จำนวนกลุ่มละ 30 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ให้กลุ่ม
ทดลอง ก. เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย กลุ่มทดลอง ข. เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอน
แบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย
เมื่อเรียนเสร็จให้ทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ t-test
แบบ Independent

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอน
แบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย กับ
นักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยายมีผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

A COMPARATIVE STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT THROUGH
INSTRUCTIONAL TELEVISION PROGRAMS WITH
DIFFERENT TYPES OF ADVANCE ORGANIZERS

AN ABSTRACT

BY

PAVANA PROMSAKHA NA SAKOLNAKHON

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

October 1988

The purpose of this study was to compare the learning achievement to the students learning through instructional television program for behavioral objectives by using caption with narration and those learning through instructional television program for behavioral objectives by using picture with narration.

The sample for this study consisted of 60 Prathom Suksa 6 students of Watladbuakhaw School, Yannava Bangkok. These students were divided into two experimental groups, A and B, 30 in each, by using a simple random sampling method. Group A learned through instructional television program for behavioral objectives by using caption, with narration and group B learned through instructional television program for behavioral objectives by using pictures with narration, and the same content, for 20 minutes. Learning Achievement Test was employed immediately afterwards. The data was analyzed by using an Independent t-test

The analysis of data indicated that learning achievement of group A and group B were significantly different at .05 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการ สอบไต่พิจารณา
ปัญหานี้นับว่าได้รับแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

(ผศ.ไพโรจน์ เมาใจ)

..... กรรมการ

(อาจารย์พนิต วัฒน)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผศ.ไพโรจน์ เมาใจ)

..... กรรมการ

(อาจารย์พนิต วัฒน)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.บุญฤทธิ์ คงคาเพชร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปัญหานี้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่..... เดือน..... พุทธศักราช..... พ.ศ. ๒๕๖๖

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ไพโรจน์ เมาใจ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ อาจารย์พนิต วัฒน
กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญฤทธิ์ คงคาเพชร กรรมการ
สอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ กร.เปื้อง กุญฑ ที่ได้ให้คำแนะนำ
เกี่ยวกับปัญหาการวิจัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณอาจารย์วิจิตร คุ้มกลีบ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดบัวขาว
และคณาจารย์ อาจารย์ระเบียบ เอี่ยมไพโรจน์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสุเหร่าบ้านดอน
และคณาจารย์ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการทดลอง และการทดลองเพื่อหา
คุณภาพเครื่องมือ

ขอขอบคุณโรงเรียนเวชนิทัศน์ โรงพยาบาลศิริราช สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันอับัติภัยแห่งชาติ คุณสมบัติ ซอหะชั้น เจ้าหน้าที่ศูนย์บริรักษ์เพื่อการศึกษา
คุณอุคม มุ่งเกษม คุณชนินทร์ จุฑาณัติ จากงานโสตทัศนศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการและพลเรือน คุณสุพจน์ เครือหงส์ จากงานโสตทัศนูปกรณ์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง กองงานวิทยาเขต และคุณสุรพล บุญรักพันธุ์ จากงานศูนย์นวัตกรรมและ
เทคโนโลยี ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ทดลอง

ขอขอบคุณ คุณอนุสรณ์ เอื้อประเสริฐ และเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโท สาขา
เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาจนทำให้ปริญญานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดี

คุณความดีและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องกราบบูชา
พระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณปราชัย พนมยงค์ และคุณวิศิษฐ์ เหมะธูรินทร์ ที่เป็นกำลังใจ
และส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยมาโดยตลอด

ภาวนา พรหมสาธา ณ สกลนคร

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษา	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	คุณค่าของโทรทัศน์	8
	การนำเรื่อง	9
	การวิจัยเกี่ยวกับการนำเรื่อง	11
	ความหมายของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	14
	องค์ประกอบของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	15
	ประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	16
	การวิจัยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม	18
	สรุปเอกสารและผลการวิจัยที่นำเข้าสู่หัวข้อการวิจัย การกำหนดตัวแปร และการตั้งสมมุติฐาน	21
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	22
3	วิธีดำเนินการทดลอง	
	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	23
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	24
	การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพ	24

* การดำเนินการทดลอง	26
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	27
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	28
5 บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	30
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	30
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	30
๔ สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	32
๕ อภิปรายผล	32
๖ ข้อเสนอแนะ	33
บรรณานุกรม	35
ภาคผนวก	41
ประวัติย่อของผู้วิจัย	

บัญชีการาง

การาง

หน้า

1	คุณภาพของแบบทดสอบ	26
2	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนผลการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง	28
3	แสดงค่า p , t ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อสอบเรื่อง การปฐมพยาบาล ..	43

ภูมิหลัง

ปัจจุบันนี้โทรทัศน์เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีคุณภาพสูงชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในแง่ของการเรียนรู้และปริมาณงาน ผู้เรียนสามารถที่จะได้ความรู้ทุกรูปแบบทั้งความรู้ง่าย ๆ จนถึงขบวนการที่ซับซ้อน และใช้กับผู้เรียนได้ทุกระดับตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถม มัธยม อุดมศึกษา และ การศึกษานอกโรงเรียน (John C. Adams, College Teaching by Television : 13) ทั้งนี้เนื่องจากโทรทัศน์มีเครื่องมือ (Equipment) และเทคนิค (Technique) ในการสร้างภาพได้อย่างกว้างขวาง (Klein George and Hockley. 1972 : 17) โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีคุณลักษณะที่สามารถจะให้ผู้เรียนได้รับสื่อที่เป็นภาพและเสียง และอาจมีตัวอักษรประกอบด้วยก็ได้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็ว และเข้าใจบทเรียนได้ง่ายกว่าสื่ออื่น ๆ นอกจากนั้นโทรทัศน์ยังเป็นสื่อกลางของการเรียนรู้ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เกี่ยวกับวิทยุ สไลด์ ภาพยนตร์ फिल्मสตริป รูปภาพ นิทรรศการ ภาพโฆษณา และการสาธิต เป็นต้น (ลัดดา ศุขปริที. 2523 : 104) จึงถือได้ว่า โทรทัศน์เป็นแหล่งวิทยาการทางการศึกษาที่ทรงพลังอย่างหนึ่ง (เปรี๊ญ ภูมิ และ ครรชิต อัครดากร. 2515 : 3)

สื่อโทรทัศน์หากนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ย่อมจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางไม่แพ้การเรียนการสอนด้วยวิธีอื่น ๆ (สุรัชย์ สิกขามัทติก. 2526 : 2) และสามารถที่จะสอนได้เหมือนกับสอนโดยครูโดยตรงเหมือนกัน (หิณิต วัณโณ. 2520 : 11) โฮเวล (Howell. 1970 : 6 - 7) ได้กล่าวถึง

โทรทัศน์ว่ามีคุณสมบัติครบถ้วนในทางโสตทัศนศึกษา คือให้ข่าวสารแก่ผู้รับ ทั้งในทาง
ประสาทสัมผัสทางตาและทางหู สามารถสร้างประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมได้ดี และ
จากการวิจัยพบว่า โทรทัศน์ใช้สอนหลักการและความคิดรวบยอดได้ดีที่สุด (พินิต วัฒน. 2520 : 11)

การนำเรื่องหรือการให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าการสอน (Advance Organizers) เป็นสิ่งช่วยปรับโครงสร้างระบบความคิดของบุคคลให้เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ และความจำข้อมูลที่จะรับใหม่ในสาขาเดียวกันอย่างมีความสัมพันธ์กันถ้าโครงสร้างในระบบ ความคิดจักล้าค้ำไว้เหมาะสมชัดเจน และมีความมั่นคงไว้ก่อนแล้วจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี และจำได้แม่นยำ แต่ในทางตรงข้ามถ้าโครงสร้างในระบบความคิดจักล้าค้ำสับสนไม่ชัดเจน หรือไม่ได้สร้างให้เกิดสมาธิไว้ก่อนบุคคลจะรับรู้ และจำความรู้ใหม่ได้น้อยหรือไม่ยอม รับรู้เลย (Ausubel. 1968 : 26 - 27) ความคิดรวบยอดจึงเป็นรากฐานสำคัญ ของการเรียนรู้ การที่มนุษย์จะคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใคนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความคิด รวบยอดเป็นสำคัญ (Deese. 1958 : 415)

ทั้งนี้ก่อนการสอนหรือการบรรยายหรือการเสนอข้อความรู้ ผู้สอนที่ดีจึง ต้องเตรียมการรับรู้และการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนด้วยเทคนิควิธีการรวมถึงการใช้ สื่อโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ มาช่วยทำหน้าที่แทนโดยมีทั้งภาพ เสียงและอักษรประกอบ เพื่อให้น่าสนใจและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นั่นคือการให้การนำเรื่องหรือการให้ความคิดรวบยอด (Organizers) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดระเบียบการรับรู้และการเรียนหรือจัดระเบียบ ประสบการณ์เดิมของเขาให้สอดคล้องกับประสบการณ์ใหม่ได้เป็นอย่างดี (เปรี๊ยะ กุมุท. 2528 : 1 - 2) ทั้งยังช่วยเสริมความเข้าใจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และเกิด ความคงทนในการเรียนรู้เนื้อหาสาระ (เอี่ยมพร จรุงธารง. 2521 : 10) การเรียน ที่มีการนำเรื่องหรือการให้ความคิดรวบยอดล่วงหน้า ผู้เรียนจึงมีความเข้าใจเรื่องที่เรียน ดีกว่าการเรียนที่ไม่มีการนำเรื่องล่วงหน้า ผู้เรียนจึงมีความเข้าใจเรื่องที่เรียนดีกว่า การเรียนที่ไม่มีการนำเรื่อง (Scandura and wells. 1967 : 295 - 301,

Parasi. 1977 : 2730 - A)

โดยที่โทรทัศน์มีบทบาทอย่างมากในด้านการศึกษา เพราะผู้เรียนสามารถสัมผัสได้ทั้งทางจักษุสัมผัสและโสตสัมผัสที่สำคัญในการเรียนรู้ เมื่อนำเอาโทรทัศน์มาใช้ประกอบการนำเรื่องก็จะทำให้โทรทัศน์เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ยิ่งขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีเลือกใช้การนำเรื่อง ซึ่ง Stephen Bernard Lucas ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. ชนิดโสตสัมผัส (Audio Organizers)
2. ชนิดจักษุสัมผัส (Visual Organizers)
3. ชนิดที่เป็นข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ (Written Organizers)

ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาการนำเรื่องชนิดโสตสัมผัสและชนิดจักษุสัมผัสในรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย ซึ่งเป็นชนิดโสตสัมผัส เพื่อเปรียบเทียบกับรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย ซึ่งถือว่าภาพเป็นชนิดจักษุสัมผัส

เหตุที่ศึกษาเช่นนี้ก็เพราะการบอกให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมก่อนการสอนนั้นเป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้ามากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในแง่ของการสอนวัดผล โดยที่การทดสอบจะต้องวัดการกระทำตามความมุ่งหมายทั้งนักเรียนยังสามารถที่จะประเมินผลความก้าวหน้าของตนเองในระยะต่าง ๆ ของการสอนและได้ทราบผลสำเร็จของตน (เป็รื่อง กุมุท. 2512 : 4)

นอกจากนั้นการกำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมยังเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมและใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพอีกด้วย ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. บอกพฤติกรรมที่คาดหวังที่ผู้เรียนจะแสดงออกเมื่อการเรียนการสอนสิ้นสุดลง
2. สถานการณ์หรือเงื่อนไขที่ครูสร้างขึ้น
3. เกณฑ์ที่กำหนดว่านักเรียนจะต้องปฏิบัติได้เพียงใด

(กมล ภูประเสริฐ. 2519 : 22 - 23)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ตัวแปรซึ่งเป็นภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ภาพจะช่วยสร้างอารมณ์สามารถจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ภาพจะรวบรวมความรู้ ความคิดและบรรยายให้ทราบถึงเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของแลนเลอร์ที่สรุปไว้ว่า (Lanler. 1951 : 9 - 30) รูปภาพเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นสากล หน้าที่สำคัญของรูปภาพก็คือ ทำสิ่งที่เป็นตัวอักษรให้กลับเป็นรูปธรรมที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจกันได้ และสื่อประเภทรูปภาพช่วยให้เกิดความคิดรวบยอด (Concept) ที่ชัดเจน ถูกต้อง (Brown. 1969 : 417 - 420) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรอปเปอร์ (Groppe. 1966 : 50) เกี่ยวกับการใช้รูปภาพซึ่งพบว่ากระบวนการสำคัญในการสร้างความคิดรวบยอดเกิดขึ้นกับสิ่งเร้าประเภทรูปภาพได้ง่ายกว่าและดีกว่าสิ่งเร้าประเภทถ้อยคำที่ค่อนข้างเป็นนามธรรม นอกจากนั้นภาพยังช่วยทั้งปัญหาหรือคำถามโดยใช้ภาพเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดคำถามจากภาพนั้น (William. 1968 : 5 - 7)

ดังที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ภาพเป็นสื่อที่สามารถใช้เป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่าย ทำให้ความคิดที่คลุมเครือแจ่มชัดขึ้น ทั้งยังช่วยสร้างให้เกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจน และการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมก่อนการสอนยังเป็นสิ่งจูงใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้า และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมหรือการใช้เทคโนโลยีช่วยการเรียนการสอนรวมถึงการวัดผลความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนด้วย เพราะฉะนั้นการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมไม่ว่าจะด้วยภาพ ซึ่งเป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมหรือจะบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้วยตัวอักษร ก็น่าจะมีส่วนสำคัญสำหรับการเรียนการสอนทั้งสิ้น

ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าน่าจะได้ทำรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย กับรายการโทรทัศน์การสอนที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยายมาเป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบหาความแตกต่างซึ่งจะเป็นแนวทางในการผลิตรายการโทรทัศน์การสอนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย กับแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้รูปแบบของรายการโทรทัศน์การสอน และเป็นแนวทางในการคิดปรับปรุงรูปแบบรายการโทรทัศน์การสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางช่วยให้อุบัติที่เกี่ยวข้องในการผลิตรายการโทรทัศน์การสอนได้ตัดสินใจเลือกรูปแบบรายการที่จะผลิตได้อีกส่วนหนึ่ง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดลาคับัวขาว สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 60 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพียงพอต่อการทดลอง แล้วแบ่งกลุ่มทดลองเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ รายการโทรทัศน์การสอน 2 รูปแบบ คือ

2.1.1 รายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย

2.1.2 รายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย

2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน

3. เนื้อหาที่จะศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง "การปฐมพยาบาล"

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนำเรื่อง หมายถึง การให้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้าเนื้อเรื่องซึ่งในที่นี้ใช้การนำเรื่อง 2 รูปแบบ คือ

1.1 แบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย

1.2 แบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ประกอบเสียงบรรยาย

2. รายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย หมายถึง รายการโทรทัศน์การสอนที่ให้สิ่งช่วยในการจิตควมคิดรวบยอดล่วงหน้าด้วยตัวอักษรประกอบเสียงบรรยายซึ่งต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่คงการและสามารถสังเกตได้เมื่อดูรายการโทรทัศน์การสอนจบลง

3. รายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย หมายถึง รายการโทรทัศน์การสอนที่ให้สิ่งช่วยจิตควมคิดรวบยอดล่วงหน้าโดยดัดแปลงจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในข้อ 2 เป็นภาพประกอบเสียงบรรยาย ซึ่งต้องการให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่คงการและสามารถสังเกตได้เมื่อดูรายการโทรทัศน์การสอนจบลง

4. ผลการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถในการทบทวนข้อสอบวัดพฤติกรรม ด้านความรู้ความเข้าใจตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในเนื้อหาเรื่อง "การปฐมพยาบาล" ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521 ของผู้เรียนทั้ง 2 กลุ่ม หลังการเรียนรู้จากโทรทัศน์การสอน แบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยายและแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านความรู้ความเข้าใจ ตามจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทันทีที่ดูรายการโทรทัศน์การสอนจบ

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

คุณค่าของโทรทัศน์

โทรทัศน์เป็นสื่อการศึกษาที่ให้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาก เพราะว่าสามารถที่จะให้เห็นถึงภาพและได้ยินเสียง จึงสามารถที่จะให้ความรู้ในทุกรูปแบบตั้งแต่ความรู้ง่าย ๆ ไปหาขบวนการที่ซับซ้อนได้ทั้งยังสามารถนำบทเรียนเก่ามาสอนซ้ำให้เด็กได้ชมใหม่โดยไม่คิดเห็นทุกเวลาที่ต้องการทุกรายการ (มนต์ชัย นินนาทนนท์. 2526 : 30)

วสันต์ อภิสิทธิ์ (2526 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงจุดเด่นของโทรทัศน์ที่ให้คุณค่าในการศึกษาและการเรียนการสอนไว้ว่า

1. สามารถเป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในห้องบรรยายขนาดใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนขึ้น เช่น การทดลองสาธิต นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนเรียนได้เป็นจำนวนมาก โดยการเพิ่มอนิเตอร์ให้มากขึ้น
2. สามารถนำเอาเทปโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ภาพถ่าย สไลด์ ฯลฯ มาประกอบเป็นสื่อในรายการได้เป็นอย่างดี
3. สามารถนำเอาสิ่งที่อยู่ไกลตัวผู้เรียนมาสู่ผู้เรียนได้ง่าย โดยอาจนำสื่อในข้อ 2 แทนที่จะบรรยายด้วยปากเปล่าอย่างเดียว
4. จัดอุปสรรคเรื่องเวลา ระยะทางออกไป เพราะการส่งโทรทัศน์เป็นสื่อในระบบเปิดที่ไปทั่วโลก ยิ่งระบบเทปโทรทัศน์แพร่หลายยิ่งทำให้ความรู้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวางขึ้นโดยผ่านทางเทปโทรทัศน์ด้วย แทนการส่งออกอากาศเพียงอย่างเดียว
5. ประหยัดค่าใช้จ่ายในการศึกษาทางไกล

6. เทคนิคทางภาพพิเศษจะช่วยให้การผิตรายการส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

7. รายการโทรทัศน์เป็นสื่อในการสร้างค่านิยม ทักษะคติได้เป็นอย่างดีเพราะภาพ เสียง และการแสดงที่ออกมาย่อมเข้าถึงใจคนได้ง่ายกว่าเรื่องอย่างอื่น

การนำเรื่องหรือการให้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้าเมื่อเรื่อง

การนำเรื่องเป็นสิ่งที่เตรียมโครงสร้างของระบบความคิดให้ผู้เรียนช่วยเสริมความเข้าใจทำให้ผู้เรียนมองเห็นขอบข่ายของเนื้อหาอย่างกว้าง ๆ และช่วยรวมเนื้อหาในเรื่องที่จะเรียน และรวบรวมความคิดให้สัมพันธ์กับเรื่องที่มีอยู่แล้วในโครงสร้างของระบบความคิดเดิมให้เข้ากัน (Ausubel. 1968 : 81 - 83)

เอทเธอร์วีราซิงค์ (Ethireerasingam. 1972 : 235 - A) ได้กล่าวถึงความคิดรวบยอดไว้ว่า ความคิดรวบยอดเป็นองค์ประกอบในโครงสร้างระบบความคิด โครงสร้างระบบความคิดของบุคคลจะจกคล้ายความรู้ในสาขาใดสาขาหนึ่งไว้ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และจำข้อมูลใหม่ ๆ ในสาขาเดียวกัน จะทำหน้าที่บ่งชี้ความเที่ยงตรงและความแจ่มชัดถึงความหมายของสิ่งที่จะเรียนรู้ซึ่งผ่านเข้ามาในขอบข่ายของความคิด (Cognitive Field)

กระบวนการเช่นนี้ถือว่าเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดโดยธรรมชาติ ถ้าโครงสร้างของระบบความคิดจกคล้ายไว้เหมาะสมชัดเจนและมีความมั่นคงแล้ว การเรียนรู้ใหม่ ๆ จะเกิดขึ้นได้ก็และจกจำได้แม่นยำ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าระบบความคิดจกคล้ายสับสนไม่ชัดเจนและมั่นคงแล้ว ผู้เรียนจะรับรู้และจำความรู้ใหม่ได้น้อยหรือไม่ยอมรับรู้เลย ดังนั้นจึงต้องหาวิธีที่จะทำให้ขอบข่ายของระบบความคิดมีความสัมพันธ์กับเรื่องที่จะเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และจกจำได้ง่ายขึ้น (Ausubel. 1968 : 26 - 27) ซึ่งทั้งการเรียนรู้และความคงทนในการจำนี้เราสามารถช่วยเหลือผู้เรียน

ได้โดยการจัดข้อความขึ้นแนะแนวทางเพื่อให้โครงสร้างระบบความคิด (Cognitive Field) เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนเกิดปฏิสัมพันธ์กับความคิดรวบยอดของเรื่องที่เรียน (Ausubel. 1968 : 148) การจัดข้อความขึ้นแนะผู้เรียนถ้าจัดไว้ล่วงหน้าทเรียน เรียกว่าการนำเรื่อง (Introductory) หรือการให้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวบยอดไว้ล่วงหน้าเนื้อเรื่อง (Lawton. 1977 : 27)

โปรเกอร์ และคณะ (Proger and others. 1970 : 25) ได้แบ่งการนำเรื่องตามช่วงเวลาของการให้สิ่งช่วยจัดให้เกิดความคิดรวบยอดในการสอนออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. ให้ล่วงหน้าการสอน (Advance Organizers)
2. ให้ระหว่างการสอนทำเนียบอยู่ (Concurrent Organizers)
3. ให้ตอนท้ายของการสอน (Post Organizers)

โปรเกอร์ ยังได้จำแนกแบบของการนำเรื่องออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. เรื่องย่อ (Content Abstract - CA)
2. โครงเรื่อง (Sentence Outline - SO)
3. คำถามถูกผิด (True - False Pretest - TF)
4. คำถามแบบเติมความให้สมบูรณ์ (Completion Pretest - CP)

นอกจากนี้ ลูคัส (Lucas. 1972 : 3390 - A) ได้กำหนดชนิดของสิ่งที่จะช่วยในการจัดความคิดรวบยอดตามลักษณะของการช่วยจัดความคิดรวบยอดและการรับรู้ได้เป็น 3 ชนิด คือ

1. ชนิดโสตสัมผัส (Audio Organizers)
2. ชนิดจักษุสัมผัส (Visual Organizers)
3. ชนิดที่เป็นข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ (Written Organizers)

การวิจัยเกี่ยวกับการนำเรื่อง

ชเนล (Schnell. 1972 - A) ได้ศึกษาการใช้วิธีจัดความคิกรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ล่วงหน้า และไว้ท้ายเรื่องเพื่อช่วยในก้านความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี จากการทดลองได้สรุปผลได้ดังนี้

1. กลุ่มทดลองที่อ่านเนื้อเรื่องที่มีการจัดความคิกรวบยอดให้ทั้ง 2 วิธี จะมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม
2. การจัดความคิกรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ท้ายเรื่องจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มอื่น

ลูคัส (Lucas. 1972 : 3390 - A) ได้ทดลองให้การนำเรื่อง 3 แบบ คือ

1. แบบที่ใช้อุปกรณ์ในการฟัง (Audio Advance Organizers)
2. แบบที่ใช้อุปกรณ์ทางการเห็น (Visual Advance Organizers)
3. แบบที่เป็นข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ (Written Advance Organizers)

ทดลองกับนักเรียนเกรด 7 จำนวน 120 คน ที่เรียนวิชาชีววิทยา โดยให้กลุ่มทดลองได้เรียนบทเรียนที่มีการนำเรื่อง 3 แบบ ส่วนกลุ่มควบคุมให้เรียนบทเรียนที่ไม่มีการนำเรื่อง ผลการวิจัยพบว่าการนำเรื่องทั้ง 3 แบบ ไม่ทำให้ผลการเรียนของกลุ่มทดลองแตกต่างกันจากกลุ่มควบคุมและไม่มีปฏิสัมพันธ์กับ I.Q. ลูคัส ได้อภิปรายผลไว้ว่าอาจจะเกิดจากประสบการณ์เดิมในวิชาวิทยาศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งผลความรู้ในวิชาชีววิทยา

ค.ศ. 1975 เบเกอร์ (Baker. 1976 : 6629 - A) ได้วิจัยผลการเรียนรู้และความคงทนในการจำที่ได้จากการให้บทนำเรื่องก่อนเสนอบทเรียนโดยอาศัยคำพูดกับเครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์ประกอบ สรุปผลการวิจัยพบว่าการนำเรื่องที่จัดความคิกรวบยอดให้ก่อนบทเรียนทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และความคงทนในการจำเนื้อหาวิชา ทั้ง

กลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษาสูงและต่ำ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาเออ (Maher. 1975 : 2516 - A) พบว่า การนำเรื่องทำให้การเรียนรู้ดีขึ้น โดยได้ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 4 และเกรด 6 จำนวน 84 คน แบ่งกลุ่มตัวอย่างตามผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเป็นสามระดับ คือ สูง กลาง และต่ำ ผลปรากฏว่าการนำเรื่องช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านปานกลาง และต่ำ การนำเรื่องช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูง ซึ่งผลการทดลองนี้สอดคล้องกับการทดลองของ เคนเนดี้ (Kennedy. 1975 : 7785 - A) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนอ่านแบบมีการนำเรื่อง การนำเรื่องมีสองแบบคือ แบบเปรียบเทียบและบทนำที่กล่าวถึงที่มาของเรื่อง กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับวิทยาลัย 60 คน โดยแบ่งออกเป็นสามกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำเรื่องทั้งสองแบบช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น
2. การนำเรื่องทั้งสองแบบช่วยให้นักศึกษามีความคงทนในการจำเนื้อเรื่องได้มาก
3. การนำเรื่องแบบเปรียบเทียบให้ผลสูงกว่าการนำเรื่องแบบมีบทนำเกี่ยวกับความเป็นมาของเรื่อง
4. การให้การนำเรื่องให้ผลสูงกว่าการไม่มีการนำเรื่อง

สมิท (Smith. 1976 : 3482 - A) ได้ทำการทดลองสอนวิชาคณิตศาสตร์กับนักศึกษาปีที่ 4 จำนวน 235 คน โดยแบ่งความสามารถนักศึกษาในชั้นระดับการคิดหาเหตุผลในแบบนามธรรมค่าจะได้รับอิทธิพลจากการจัดความคิดรวบยอดของเรื่องที่เรียนทั้งสองแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องการจำจำจะได้เฉพาะกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลจากการจัดความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ล่วงหน้า ส่วนกลุ่มที่จัดความคิดรวบยอดไว้ท้ายเรื่องแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ซิงเกิลตัน (Singleton. 1980 . 4392 - A) ได้ศึกษาการให้การนำเรื่องว่า

จะมีผลต่อความเข้าใจและความคงทนในการจำเนื้อเรื่องที่คัดเลือกหรือไม่ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่เรียนอ่อน จำนวน 69 คน ของวิทยาลัยเอ็กเวิร์ทวอร์เทอร์ กลุ่มทดลอง ได้รับการนำเรื่องพร้อมกับการสอนศัพท์กลุ่มควบคุมไม่มีการให้การนำเรื่อง แต่ได้รับการสอนศัพท์เช่นเดียวกันใช้เวลาทดลอง 12 สัปดาห์ การทดลองเริ่มเมื่อผู้วิจัยสอนศัพท์ แล้วให้บทนำเรื่องแก่กลุ่มทดลองแล้วให้อ่านบทความเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์หรือสังคมศึกษา แล้วให้ทำแบบทดสอบที่เป็นแบบเลือกตอบ 10 ข้อ และแบบให้เติมความให้สมบูรณ์ 10 ข้อ ผลปรากฏว่าไม่พบความแตกต่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเรื่องความเข้าใจ และความคงทนในการจำคำแนะนำเปลี่ยนการให้การนำเรื่องได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่มีการนำเรื่อง

เอ็ดมุนด์ จูร์ซาร์ (2521 : 55 - 56) ได้วิจัยเปรียบเทียบความเข้าใจ ในการอ่าน และความคงทนในการจำเนื้อเรื่องระหว่างการอ่านบทความที่ไม่ได้ให้สิ่ง จักความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องกับการอ่านบทความที่ให้สิ่งที่จะช่วยจักความคิดรวบยอด เนื้อเรื่องสามวิธีคือ

1. การจักความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ล่วงหน้า
2. การจักความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ท้ายเรื่อง
3. การจักเน้นข้อความที่แสดงความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องไว้ภายในเรื่อง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 336 คน จักแบ่งออกเป็นกลุ่ม ตามระดับความสามารถด้านความเข้าใจในการอ่านสามกลุ่ม คือ กลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ โดยใช้คะแนนจากการทำแบบทดสอบมาตรฐานแล้วสุ่ม ลงกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเท่า ๆ กัน จากนั้นให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอ่านบทความ สามเรื่องแล้วทดสอบทันที แล้วทิ้งไว้หนึ่งสัปดาห์กลับมาทดสอบอีกครั้ง เพื่อความคงทนในการจำ ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านบทความที่จักความคิดรวบยอดให้แต่ละแบบ ในกรณีอ่านบทความแต่ละเรื่องแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านความคงทน ในการจำเช่นเดียวกัน แนวโน้มของคะแนนเฉลี่ยพบว่า การอ่านบทความที่จักความคิดรวบยอด ไว้ล่วงหน้า บทความที่เน้นข้อความที่จักความคิดรวบยอดของเรื่องไว้ภายในเนื้อเรื่อง มี

ผลคะแนนความเข้าใจการอ่านและความคงทนในการจำมากกว่ากลุ่มอื่น

บังเอิญ โอวาท (2528 : 103) ได้ทำการวิจัยศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้
ด้านพุทธิพิสัยจากเทปโทรทัศน์ที่มีการนำเรื่องแบบต่าง ๆ คือ นำเรื่องด้วยภาพเคลื่อนไหว
นำเรื่องภาพเคลื่อนไหวแล้วหยุดนิ่งกับที่ นำเรื่องด้วยภาพนิ่งผลการวิจัยพบว่าผลการเรียนรู้
ของผู้เรียนทั้ง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ความหมายของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

รักนา ศิริพานิช (2518 : 3) แบ่งจุดมุ่งหมายออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป (General Objective) เป็นจุดมุ่งหมายที่กว้าง
เป็นแนวกว้าง ๆ ว่า เมื่อเรียนจบแล้ว ผู้เรียนจะรู้อะไรบ้าง เข้าใจอะไรบ้าง เป็นต้น
จุดมุ่งหมายทั่วไปเป็นเพียงกรอบ หรือแนวกว้าง ๆ ที่เขียนไว้ในหลักสูตรเท่านั้น

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม (Behavioral Objective) เป็น
จุดมุ่งหมายที่กว้างขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าหลังจากที่เรียนจบแล้ว ผู้เรียนสามารถ
แสดงพฤติกรรมที่วัดได้ สังเกตได้ ออกมาอย่างไรบ้าง

เป็รื่อง กุมุท (2517 : 67) ให้ความหมายของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
ไว้ว่า หมายถึง ข้อความที่กล่าวถึงการกระทำของผู้เรียนที่เขาจะแสดงให้เห็นให้เรารู้ เมื่อเขา
บรรลุจุดมุ่งหมายแล้ว โดยมากกล่าวเป็นคำกริยาที่สังเกตเห็นได้

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2520 : 158) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมของผู้เรียน จากสิ่งที่ไม่ดีอยู่ในตัวของผู้เรียนให้ปรากฏมีขึ้นในตัวของผู้เรียนเมื่อ
การเรียนสิ้นสุดลงแล้วพฤติกรรมที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนี้คงเป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้

2. องค์ประกอบของจุดหมายเชิงพฤติกรรม

กมล ภูประเสริฐ (2519 : 22 - 23) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่สมบูรณ์จะต้องเป็นข้อความที่ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมที่คาดหวัง ที่ผู้เรียนจะแสดงออกเมื่อการเรียนการสอนสิ้นสุดลง

2. สถานที่หรือเงื่อนไขที่ครูสร้างขึ้น

3. เกณฑ์ที่กำหนดว่า นักเรียนจะต้องปฏิบัติได้เพียงใด

เป็รื่อง กุฑม (2517 : 67 - 68) กล่าวว่า ควรประกอบขึ้นด้วยองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติดังนี้

1. บรรยายถึงสิ่งที่ผู้เรียนทำ หรือผลิต

2. แสดงการกระทำ หรือผลผลิตของพฤติกรรมของผู้เรียน

3. แสดงสภาวะ หรือเงื่อนไขที่เกิดพฤติกรรมนั้นขึ้น

4. แสดงมาตรฐาน หรือกำหนดเกณฑ์ที่กำหนดว่า การกระทำหรือผลผลิต

นั้นได้รับการยอมรับ

เมเจอร์ (Mager. 1962 : 12) อธิบายว่าจุดหมายเชิงพฤติกรรมที่ดีต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. บอกพฤติกรรมที่คาดหวัง ที่ต้องการให้เกิดมีขึ้นในตัวผู้เรียนเป็นข้อ ๆ บ่งถึงชนิดต่าง ๆ ของพฤติกรรมที่ยอมรับว่า ถ้าผู้เรียนทำได้ดังนี้แล้วจึงจะถือว่าผู้เรียนไปถึงจุดหมายที่ต้องการ

2. พยายามกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการ โดยอธิบายถึงสภาวะการณ์เชิงพฤติกรรมนั้นจะเกิดขึ้นลงไปด้วย

3. บ่งถึงเกณฑ์ที่จะยอมรับว่า พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงนั้นควรมีขนาดไหน จึงจะกำหนดได้ว่า ผู้เรียนเรียนสิ่งนั้นแล้ว

ประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. จูงใจให้เกิดความกระตือรือร้นในการศึกษาค้นคว้ามากยิ่งขึ้น (อนันต์ ศรีโสภา. 2520 : 5)
2. ช่วยให้มีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น (สุมิตร คุณานุกร. 2518 : 69)
3. ช่วยให้นักเรียนพยายามเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่กำหนด (ชม ภูมิภาค. 2516 : 17)
4. ช่วยแนะวิธีเรียน บอกทิศทางการศึกษาที่ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากขึ้น (ละออ การุณยวณิช และคนอื่น ๆ. 2518 : 50; สุมิตร คุณานุกร. 2518 : 69; ประภัสร นิยมธรรม และคนอื่น ๆ. 2518 : 15; จันทรเพ็ญ เชื้อพานิช. 2519 : 47; อนันต์ ศรีโสภา. 2520 : 5)
5. ช่วยให้นักเรียนทราบความสำคัญของเนื้อหาตอนที่เรียน (อนันต์ ศรีโสภา. 2520 : 5)
6. ช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปโดยง่ายขึ้น (Duchastel and Merrill 1973 : 53 - 54; สุมิตร คุณานุกร. 2518 : 69; จันทรเพ็ญ เชื้อพานิช. 2519 : 47)
7. ช่วยผู้เรียนในชั้นเตรียมตัวฝึกฝนตนเองก่อน และในระหว่างที่เรียนมีโอกาสทดลอง ปรับปรุงแก้ไขตนเอง ก่อนขอความช่วยเหลือจากครู (รัตนา ศิริพานิช. 2518 : 23 - 29; ประภัสร นิยมธรรม และคนอื่น ๆ. 2518 : 15)
8. นักเรียนจะใฝ่รู้ว่ามีทางที่จะประเมินผลความก้าวหน้าของตนเองในระยะต่าง ๆ ของการสอน และทราบผลสำเร็จของตน (เป็รื่อง กุมุท. 2512 : 4; สุมิตร คุณานุกร. 2518 : 69; สำนักงานบริการสื่อสารเพื่อสนับสนุนงานพัฒนาของสหประชาชาติ เอเชีย 2520 : 4)
9. ผู้เรียนและผู้สอนสามารถร่วมมือกันปรับปรุงจุดมุ่งหมายให้เป็นไปตามความต้องการอย่างมีเหตุผล (รัตนา ศิริพานิช และกมล ภูประเสริฐ. 2519 : 23)

10. ผู้เรียนเกิดความสามารถเรียนรู้ในวิชานั้นได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ (อนันต์ ศรีโสภา. 2520 : 20)
11. ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรับผิดชอบในงานของตนเองมากขึ้น (รัตนา ศิริพานิช และกมล ภูประเสริฐ. 2519 : 23)
12. ช่วยครูในการเตรียมแผนการสอน (ชม ภูมิภาค. 2516 : 171; Duchastel and Merrill. 1973 : 53 - 54; รัตนา ศิริพานิช. 2518 : 23 - 29; สุมิตร คุณานุกร. 2518 : 69; อนันต์ ศรีโสภา. 2520 : 8)
13. ทราบดีว่าหลังจากเรียนแล้ว ต้องการให้นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง (รัตนา ศิริพานิช. 2518 : 17 - 18; สุมิตร คุณานุกร. 2518 : 69)
14. ใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียน (ชม ภูมิภาค 2516 : 171; รัตนา ศิริพานิช. 2518 : 23 - 29; สุมิตร คุณานุกร 2518 : 69; อนันต์ ศรีโสภา. 2520 : 8; สำเริง บุญเรืองรัตน์. 2518 : 6)
15. ช่วยให้ครูสอนตรงกันในเรื่องสาระ (อนันต์ ศรีโสภา. 2520 : 20)
16. ช่วยให้ครูระมัดระวังการสอนให้ตรงเป้า (อนันต์ ศรีโสภา. 2520 : 20)
17. เป็นแนวทางจัดกิจกรรม และใช้เทคโนโลยีช่วยสอนได้ตรงเป้าหมาย (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และเอนกกุล กรีแสง, 2517 : 30; สำเริง บุญเรืองรัตน์. 2520 : 6)
18. ช่วยชี้แนะแนวทางพัฒนาหลักสูตร (Duchastel and Merrill. 1973 : 53 - 54)

ประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเท่าที่สรุปมานี้ เท่ากับว่าเป็นการทำให้ นักเรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียน โดยที่ครูเป็นผู้บอกย้ำแก่นักเรียนว่า บทเรียนตรงไหน หรือตอนใด ที่ครูหวังจะให้เขาค้นออกทั้งใจมากเป็นพิเศษ และลดหลั่นกันลงมานั้นก็คือ ครูสร้างความสนใจให้กับนักเรียน และก็ให้นักเรียนได้รู้ตัวว่า ครูหวังที่จะให้เขาค้นออก ทั้งใจมากเป็นพิเศษ ในตอนนั้นตอนนี้ (เคโซ สวานานนท์. 2503 : 115) การสอน

จะได้ผลดีก็ต่อเมื่อครูรู้จักใช้แรงจูงใจที่เหมาะสม ให้เด็กเกิดความต้องการที่จะเรียน โดยใช้แรงจูงใจทั้งภายในและภายนอก การสอนที่ใช้แรงจูงใจจากภายในของเด็กย่อมได้ผลดีก็ต่อเมื่อครูสอนช่วยให้เด็กเห็นความมุ่งหมายและคุณค่าอันแท้จริงของการเรียนนั้น (นาฏเจลีเยว สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ. 2514 : 68)

แต่อย่างไรก็ตาม แม้จะมีมุมมองเห็นคุณค่า หรือประโยชน์ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมมากสักเพียงใด ก็ยังมีนักการศึกษาหลายคนที่มีความเห็นโต้แย้งการใช้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ไอส์เนอร์ (Isner. 1967 : 251 - 262) สงสัยว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมจะมีคุณค่าต่อการสร้างหลักสูตรการสอนการเรียนรู้หรือไม่และเชื่อว่า จะไม่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนถ้าหากผู้เรียนไม่เชื่อว่าการสอนจะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้

สุมิทร คุณานุกร (2518 : 70 - 72) ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่ไม่สนับสนุนการใช้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เขาเสนอความคิดไว้หลายอย่าง อาทิเช่น เขาเห็นว่า การเน้นในพฤติกรรมที่มองเป็นทำใหละเลยพฤติกรรมบางอย่างที่ไม่อาจสังเกตเห็นได้ เช่น ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ ความมีสุนทรีย์ภาพ ฯลฯ และที่สำคัญจะทำให้ครูละเลยต่อการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างอื่นไปเสีย คงเหลือแต่การเรียนการสอนเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่สามารถวัดและสังเกตเห็นได้เท่านั้น

การวิจัยเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

คิบเลอร์ (Kibler and others. 1974 : 5 - 7) ได้แสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการสอนไว้ว่า แม้จะมีเหตุผลหลายประการสนับสนุนการใช้จุดมุ่งหมายในการสอนแต่ก็ยังมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องนี้ในเอกสารอ้างอิงทางวิชาการและมีการวิจัยเชิงทดลองราว 50 วิจัย หรือกว่านั้นที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการสอน แต่ผลของการศึกษาก็ขัดแย้งกันเกี่ยวกับประสิทธิผลของการใช้จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในด้านการเรียนการสอน

จากการวิเคราะห์ผลของจุดมุ่งหมายในการสอนเกี่ยวกับการเรียนรู้ พบว่า การค้นคว้าที่กระทำในปัจจุบัน อาจจำแนกได้ 4 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน จากการวิจัย 33 วิจัย มีเพียง 11 วิจัยเท่านั้นที่ยืนยันว่าจุดมุ่งหมายในการสอนมีผลต่อการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วิจัยเหล่านี้มีของคอตตี (Doty. 1978) เอนเกล (Engel. 1968) แบลนีย์และแมคกี (Blaney and McKie. 1969) คาลิส (Dalis. 1970) คิวเทอร์ (Kueter. 1970) ลอเรนซ์ (Lawrence. 1970) เนลสัน (Nelson. 1970) พัคเกทท์ (Puckett. 1971) เวบบ์ (Webb. 1971) เพอร์รี (Perre. 1972) และออลเซน (Olsen. 1972)

ส่วนวิจัยอื่น ๆ อีก 22 วิจัย ไม่พบว่าจุดมุ่งหมายในการสอนมีผลต่อการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญ วิจัยเหล่านี้มีของ สมิท (Smith. 1967) เบเคอร์ (Baker. 1969) บิชอป (Bishop. 1969) บอร์ดแมน (Boardman. 1970) บราวน์ (Brown. 1970) ไบรอันท์ (Bryant. 1970) คอนลอน (Conlon. 1970) สเตดแมน (Stedman. 1970) วินเบิร์ก (Weinberg. 1970) เฮิร์ชแมน (Hershman. 1971) เจนกินและคิโน (Jenkins and Denc. 1971) จอร์แดน (Jordan. 1971) โลเวทท์ (Lovett. 1971) เมอร์ริลล์และโทเวล (Merrill and Towle. 1971) ออลสัน (Olson. 1971) ฟิลลิปส์ (Phillips. 1971) โรวาน (Rovan. 1971) คลิงแมน (Klingman. 1972) คาลิช (Kalish. 1972) เลาะห์ (Loh. 1972) แพทตัน (Patton. 1972) และซิมเมอร์แมน (Zimmerman. 1972)

ประเภทที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของจุดมุ่งหมายในการสอน (เช่น จุดมุ่งหมาย เฉพาะเปรียบเทียบกับจุดมุ่งหมายทั่วไป) กับการเรียนรู้ ผลการศึกษาที่รวบรวมไว้บ่งชี้ว่า ไม่มีผลการเรียนรู้แตกต่างกันในสถานะของจุดมุ่งหมายถึงกล่าวมีเพียง 2 วิจัย คือของคาลิส (Dalis. 1970) และจาเนคโก (Janecko. 1971) ที่พบว่านักเรียนที่ได้รับจุดมุ่งหมาย

ในการสอนชนิดซึ่งเฉพาะ (เช่น บทพฤติกรรมที่คาดหวัง และสถานการณ์ที่กำหนดไว้) ได้รับคะแนนการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่ได้รับเพียงจุดมุ่งหมายในการสอนโดยทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนของผู้อื่น คือ ออสวอลด์และเฟลทเชอร์ (Oswald and Fletcher. 1970) สเตดแมน (Stedman. 1970) วินเบิร์ก (Weinberg. 1970) เจนกินส์ และดีโน (Jenkins and Deno. 1971) ลอเวทท์ (Lovett. 1971) ไม่พบความแตกต่างในการเรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ทั้งสองรูปแบบ

ประเภทที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักเรียน มีการวิจัยประเภทนี้ 8 วิจัยด้วยกัน มีอยู่ 5 วิจัยที่พบว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีคุณสมบัติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ซองเบเกอร์ (Baker. 1969) คาร์ดาเรลลี (Cardarelli. 1971) ครูคส์ (Crooks. 1972) คลิงแมน (Klingman. 1972) และกาลิช (Kalis. 1972)

ประเภทที่ 4 ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนแบบมีจุดมุ่งหมายจะใช้เวลาเรียนน้อยกว่าการเรียนที่ไม่มีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญมี 2 การวิจัย คือ ซองเมเจอร์กับแมกแคนน (Mager and McCann. 1961) และอัลเลนกับแมคโดนัลด์ (Allen and McDonald. 1963) ที่พบว่าการใช้จุดประสงค์ในการสอนสามารถลดเวลาในการเรียนรู้ลงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขณะที่การวิจัยอีก 5 วิจัย ไม่พบผลแตกต่างแต่ประการใด คือ การวิจัยของ สมิธ (Smith. 1970) จาเนคซโก (Janeczko. 1971) เมอร์วิลล์ และโทเวลล์ (Merrill and Towle. 1971) โรเวน (Reven. 1971) และเลาะห์ (Loh. 1972)

ส่วนการวิจัยในประเทศไทย จริยา ลำไย พบว่าการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแก่ระดับความสามารถปานกลาง ได้ผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (จริยา ลำไย. 2521 : 58)

สรุปเอกสารและผลการวิจัยที่นำเข้าสู่หัวข้อการวิจัย การกำหนดตัวแปรและการตั้งสมมติฐาน

1. จากเอกสารเกี่ยวกับการใช้โทรทัศน์กับการเรียนการสอน ชี้ให้เห็นว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีความเหมาะสมทั้งคุณสมบัติและคุณลักษณะที่จะให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และโทรทัศน์ยังสามารถที่จะปรับปรุงเทคนิคและวิธีการนำเสนอให้น่าสนใจยิ่งขึ้น

2. การใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า (Advance Organizers) จากการวิจัยพบว่าทำให้ผลการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้สูงขึ้น Ausubel. 1960 : 260 - 272; Ausubel and Fitzgerald. 1962 : 243 - 249; Scandura and Wells. 1967 : 295 - 301; Proger and Others. 1970 : 25 - 43; Parasi. 1977 : 2730 - A; เกษม สุริยวงศ์. 2523 : 59)

3. การบอกให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมทำให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างแจ่มแจ้ง ทั้งยังสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองในระยะต่าง ๆ ของการสอนและทราบผลสำเร็จของตน นอกจากนั้นยังเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการวัดผลอีกด้วย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สื่อเทปโทรทัศน์ซึ่งเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสามารถรับสัมผัสได้ทั้งทางจิตสัมผัสและโสตสัมผัสโดยเหตุที่การเรียนเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดมีอิทธิพลต่อการดำรงอยู่และการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นอย่างมาก ซึ่งการนำมาประกอบกับการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของการเรียนการสอนก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากขึ้นในการใช้สื่อเทปโทรทัศน์ประกอบการเรียนการสอน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเปรียบเทียบรายการโทรทัศน์การสอนที่นำเรื่องหรือจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้าด้วยการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยายกับการนำเรื่องด้วยการเสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย ว่าจะมีผลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และประกอบกับมีผลการวิจัยที่สนับสนุนว่าการใช้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า ให้กับผู้เรียนทำให้ผลการเรียนรู้

สูงขึ้น รวมทั้งการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมก่อนการเรียนการสอนจะทำให้มีผลต่อการเรียนรู้กับผู้วิจัยจึงนำมาใช้ประกอบกันเป็นข้อมูลในการกำหนดตัวแปรและตั้งสมมุติฐานการวิจัยในครั้งนี้

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย กับแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยายแตกต่างกัน

f

วิธีดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองผู้วิจัยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพ
4. การดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนวัดลาดบัวขาว สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน
ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มอย่างง่ายโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตยานนาวา
ที่มีจำนวนพอเพียงต่อการทดลองมา 1 โรงเรียน
2. สุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไล่จำนวน 60 คน จาก
โรงเรียนในข้อ 1
3. แบ่งนักเรียน 60 คน ออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย
เป็นกลุ่มทดลอง ก. และกลุ่มทดลอง ข.

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. เทปรายการโทรทัศน์การสอนเรื่อง "การปฐมพยาบาล" ใช้เวลาประมาณ 20 นาที ถ่ายทำเป็น 2 รูปแบบ คือ

1.1 เทปรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย

1.2 เทปรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย

2. เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์ แบบ VHS ระบบ PAL จำนวน 1 เครื่อง

3. เครื่องรับโทรทัศน์สีขนาด 20 นิ้ว จำนวน 1 เครื่อง

4. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้จากเนื้อหาในเทปโทรทัศน์จากข้อ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 1 ฉบับ

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพ

1. การผลิตรายการโทรทัศน์การสอน เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองนำมาจากเทปโทรทัศน์ 5 เรื่อง คือ เรื่อง การนวดหัวใจโดยใช้หุ่น, การปฏิบัติการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน, การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุ, Basic Life Support จากโรงเรียนเวชนิทัศน์ โรงพยาบาลศิริราช และ เรื่องการปฐมพยาบาล จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ (ก.ป.อ.) ได้มาด้วยการบันทึกซ้ำ (Duplicate) ลงเทปโทรทัศน์ระบบ PAL แบบ U-matic เพื่อใช้เป็นเทปต้นฉบับ จากนั้นผู้วิจัยร่วมกับนิสิตปริญญาโท วิชาเอกเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 คน ร่วมกันพิจารณาเลือกภาพและคำบรรยายเพื่อใช้สำหรับผลิตรายการส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง และส่วนที่เป็นการนำเรื่องสำหรับการทดลองทั้ง 2 รูปแบบ ผลการพิจารณาคัดเลือกความถี่ 4 ใน 5 ครั้งนี้

1.1 ศึกษาเนื้อเรื่องและจุดมุ่งหมายของรายการโทรทัศน์การสอน

1.2 พิจารณาเลือกภาพและคำบรรยายในส่วนที่เป็นเนื้อเรื่องและส่วนที่เป็นการนำเรื่องให้สัมพันธ์กัน จากนั้นทำการตัดต่อและบันทึกเสียง

1.3 พิจารณาเลือกตัวอักษรและข้อความซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและคำบรรยายในส่วนที่เป็นการนำเรื่องก่อนการเสนอเรื่อง นำมาตัดต่อและบันทึกเสียงเป็นเทปโทรทัศน์ รูปแบบที่ 1

1.4 พิจารณาเลือกภาพซึ่งเป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม และคำบรรยายที่ใช้เป็นการนำเรื่องก่อนการเสนอเรื่อง นำมาตัดต่อและบันทึกเสียงเป็นเทปโทรทัศน์ รูปแบบที่ 2

1.5 การตัดต่อและบันทึกเสียงในขั้นตอนที่ 1.2, 1.3 และ 1.4 ลงบนเทปโทรทัศน์ระบบ PAL แบบ U-matic จากนั้นนำมาถ่ายลงบนเทปโทรทัศน์ระบบ PAL แบบ VHS จะได้รายการโทรทัศน์การสอน 2 รูปแบบ คือ 1.3, 1.4

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

2.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบ การเขียนข้อสอบ และวิเคราะห์ข้อสอบ

2.2 สร้างแบบทดสอบเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จำนวน 29 ข้อ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาของรายการโทรทัศน์การสอนที่ใช้ในการทดลอง

2.3 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นนักเรียนโรงเรียนสุเหร่าบ้านคอน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 47 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะทดลองใช้ดูรายการโทรทัศน์ตามข้อ 1 ก่อนการทดสอบ

2.4 นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนโดยให้คะแนนข้อที่ถูกข้อละ 1 คะแนน ข้อใดตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

2.5 วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 27 เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มสูง กลุ่มต่ำ เปิดตารางวิเคราะห์ข้อสอบสำเร็จรูปของ จุง เกห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32) เพื่อหาค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ

แต่ละข้อแล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า (P) อยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่า (r) ทั้งค่า .20 ขึ้นไป ได้ข้อสอบจำนวน 20 ข้อ จึงแสดงผลการวิเคราะห์ไว้ในภาคผนวก

2.6 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR.-20 ของ คูเกอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 17) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .59 ดังค่าสถิติในตาราง 1

ตาราง 1 คุณภาพของแบบทดสอบเรื่อง การปฐมพยาบาล

N	$\bar{X}$	S^2	r_{tt}
20	9.68	9.65	.59

การดำเนินการทดลอง ✕

1. ให้กลุ่มตัวอย่าง ก. ดูรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยายแล้วทำการทดสอบทันทีเสร็จแล้วให้กลุ่มตัวอย่าง ข. ดูรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยายแล้วทำการทดสอบ

2. นำกระดาษคำตอบของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มมาตรวจให้คะแนนตามข้อ

2.4

3. นำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รักนะ 2525 : 32)
2. หาค่าความแปรปรวน (ชูศรี วงศ์รักนะ 2525 : 58)
3. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) ระหว่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test
แบบ Independent (ชูศรี วงศ์รักนะ 2525 : 119)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติ
กลุ่มทดลอง ก.	แทน	กลุ่มนักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่อง ที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย
กลุ่มทดลอง ข.	แทน	กลุ่มนักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่อง ที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียง บรรยาย

ตาราง 2 เปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากรายการโทรทัศน์การสอนที่ใช้การนำเรื่องต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มตัวอย่าง ก.	30	10	3.33	2.60*
กลุ่มตัวอย่าง ข.	30	11.3	4.63	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการาง 2 แสดงว่านักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอน
แบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย
กับนักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย มีผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

บทย่อ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย กับแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่อง ที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย กับแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยายแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดลาดบัวขาว สำนักงานเขตยานนาวา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 60 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพียงพอต่อการทดลอง แล้วแบ่งกลุ่มทดลองเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 รายการโทรทัศน์การสอนเรื่อง การปฐมพยาบาล กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยจัดทำขึ้น 2 รูปแบบ คือ

2.1.1 รายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม โดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย

2.1.2 รายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย

2.2 เครื่องเล่นเทปโทรทัศน์แบบ VHS และเครื่องรับโทรทัศน์สีขนาดจอภาพ 20 นิ้ว จำนวน 2 ชุด

2.3 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยในพฤติกรรมความรู้และความเข้าใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยให้

กลุ่มทดลอง ก. เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย

กลุ่มทดลอง ข. เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย

ทั้งสองกลุ่มใช้เวลาเรียนจากรายการโทรทัศน์การสอน 20 นาที เมื่อเรียนเสร็จให้ตอบแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ทันที ซึ่งใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 20 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบมาคำนวณค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ค่าความแปรปรวน ของแต่ละกลุ่ม แล้วทดสอบค่าความแตกต่างตามสมมุติฐานโดยใช้
t-test แบบ Independent

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผล
ของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย มีผลการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่
เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้
ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้นั้นคือ ผลการเรียนรู้
ของนักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของ
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย แตกต่างกับผลการเรียนรู้ของนักเรียน
ที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้
ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ผลการเรียนรู้
ของนักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของ
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย มีผลการเรียนรู้สูงกว่าการเรียนจาก
รายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษร
ประกอบเสียงบรรยาย แสดงให้เห็นว่าภาพเป็นสิ่งช่วยสร้างอารมณ์ สามารถจูงใจให้เกิด
การเรียนรู้ ภาพจะรวบรวมความรู้ ความคิด และบรรยายให้ทราบถึงเหตุการณ์นั้น ๆ ได้
ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของแลนเลอร์ (Lanler. 1951 : 9 - 30) ที่ว่าหน้าที่สำคัญ
ของรูปภาพก็คือทำสิ่งที่เป็นตัวอักษรให้กลับเป็นรูปธรรมที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจกันได้
และสื่อประเภทรูปภาพช่วยให้เกิดความคิดรวบยอด (Concept) ที่ชัดเจนถูกต้อง

(Brown. 1969 : 417 - 420) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของกรอปเปอร์ (Groppe. 1966 : 50) เกี่ยวกับการใช้รูปภาพซึ่งพบว่ากระบวนการสำคัญในการสร้างความคิดรวบยอดเกิดขึ้นกับสิ่งเร้าประเภทรูปภาพได้ง่ายกว่า และคิดว่าสิ่งเร้าประเภทถ้อยคำที่ค่อนข้างเป็นนามธรรม ทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แชรรม (Schramm. 1955 : 93 - 95) และเสวก มีทอง (2529 : 62) ซึ่งพบว่าถ้าผู้รับสัมผัสมีความสามารถด้านการอ่าน การรับสัมผัสด้วยการดูจะดีกว่าการฟัง และเมื่อเสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมเป็นการนำเรื่องหรือให้สิ่งช่วยจัดความคิดรวบยอดล่วงหน้า ประกอบเสียงบรรยาย ซึ่งถือว่าเป็นการนำเรื่องชนิดจัดกลุ่มสัมผัส (Visual Organizers) แล้วการบอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมยังเป็นการช่วยให้เด็กเห็นความมุ่งหมาย และคุณค่าของการเรียนเป็นการใช้แรงจูงใจภายนอกที่ช่วยให้การเรียนการสอนดีขึ้น (ขวัญชัย เหมือนเผ่าพงษ์ 2525 : 29; อ้างอิงมาจากนาฏเจสสิยา สุมาวงศ์ และคนอื่น ๆ 2514 : 68)

ดังนั้นการเรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องโดยเสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยายจึงมีผลการเรียนรู้สูงกว่าการเรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่ไม่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย ทั้งเหตุผลที่ไต่ถามมาข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ผลิตรายการโทรทัศน์การสอน

จากการวิจัยที่พบว่า นักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยายมีผลการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่องที่ไม่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย ดังนั้นการผลิตรายการโทรทัศน์การสอนในรูปแบบของการนำเรื่องจึงควรพิจารณาการผลิตที่เสนอภาพที่เป็นผลของ

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยายเป็นอันดับแรก เพราะให้ผลการเรียนรู้สูงกว่า ถึงผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรจะได้มีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่อง ที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบตัวอักษรและเสียงบรรยาย กับการเสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยายจะทำให้ผลการเรียนรู้แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
2. ควรจะได้มีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบรายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่อง ที่เสนอภาพลักษณะอื่น เช่น ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวแล้วหยุดนิ่ง ซึ่งเป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยายจะทำให้ผลการเรียนรู้แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

မဂ္ဂဇာတ်

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. "ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม," ในประชาศึกษา. 28(4) : 18 - 23 พฤษภาคม 2519.
- เกษม สุริยวงศ์. ผลของการใช้สิ่งช่วยในการจัดความคิดรวบยอดชนิดโศกลัมบัสนแบบ ต่าง ๆ ก่อนการเสนอสไลด์เทปที่มีผลต่อการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อักสำเนา.
- ทวีชัย เหมือนเผ่าพงษ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากหนังสือการ์ตูน เรื่องที่ระบุและไม่ระบุจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อักสำเนา.
- จริยา ลำไย. อิทธิพลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อักสำเนา.
- ชูศรี วงศ์รักนะ. สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และท่าปก เจริญผล, 2525.
- บังเอิญ โอวาท. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยจากเทปโทรทัศน์ ที่มีการนำเรื่องแบบต่าง ๆ. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ประภัสร นิยมธรรม และคนอื่น ๆ. การพัฒนาและการประเมินผลจากประสงค์ เชิงพฤติกรรม กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2518.
- เป็เรือง กุญฑ. บทเรียนโปรแกรมเรื่อง การตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2517.
- _____ . การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อักสำเนา

- พินิต วัชไพ. การผลิตรายการโทรทัศน์. กรุงเทพฯ ๗. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อักสาเนา.
- มนต์ชัย นินนาทนนท์. อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเยาวชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่. เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526.
- รัตนา ศิริพานิช. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมสำหรับใช้ในวงการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ ๗ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2518.
- รัตนา ศิริพานิช และกมล ภูประเสริฐ. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและการวิเคราะห์ ลำดับขั้นของการเรียนรู้. กรุงเทพฯ ๗ : กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2519.
- ลักภา สุขปรีดิ์. เทคโนโลยีการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ ๗ : โอเคียนสโตร์, 2523.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ ๗ : ป.ศึกษาพร จำกัด, 2528.
- วสันต์ อติศัพท์. การผลิตรายการโทรทัศน์การศึกษา. บัณฑิต : มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์, 2526.
- สุรัช สิกขามณฑิต. "บทบาทวีซีโอเทปในโรงเรียน" รวมบทความเทคโนโลยี ทางการศึกษา. หน้า 2 - 5. กรุงเทพฯ ๗ : ศุภสภา, 2526.
- เสวก มีทอง. การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย จากการใช้สไลด์ เทปที่มีการนำเรื่องแบบต่าง ๆ. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๗ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสาเนา.
- อนันต์ ศรีโสภ. หลักการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ๗ : วัฒนาพานิช, 2527.
- เอี่ยมพร จุฑาร่าง. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านบทความที่มีการจัด ความคิดรวบยอดของเนื้อเรื่องด้วยวิธีต่าง ๆ กับบทความที่ไม่ได้จัดความคิด รวบยอดของเนื้อเรื่องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ๗ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อักสาเนา.

- Ausubel, David P. Educational Psychology : A Cognitive View. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1986.
- _____. "The Use of Advance Organizers in the Learning and Retention of Meaning Material," Journal of Education Psychology. 52 : p. 267 - 373.
- Brown, James W. and Others. A.V. Instruction Media and Methods. 3rd ed : Mc Graw - Hill, 1969.
- Deese, James Earle and Sterwart H. Hulse. The Psychology of Learning. 3rd ed New York : Mc. Graw - Hill, 1979.
- Duchastel P.C. and Merrill P.F. "The Effect of Behavioral objective on Learning : A Review of Empirical Studies" Review of Educational Research. 43 : 53 - 69; Winter, 1973.
- Ethirreerasingam, Naglalingam. "The Effect of Advance Presentation of Organizers on Complex Verbal Learning and Retention by Vocational Argriculture Students in New York State. Dissertation. Abstracts International. 32(1) : 235 - A; July, 1971.
- Fan, Chung Teh. Item Analysis Table Princeton. New Jersey. Educational Testing Service, 1952.
- Gropper, George L. "Learning From Visuals : Some Behavioral Considerations. AV Communication Review. 1 : 37 - 69; Spring, 1966.
- Howell, Jeremy. "The Use of Television in Argiculture Extension" Educational Television Instructional. June 4, 1970. p. 6 - 7
- Kennedy, Keith Alvin. "The Effectiveness of a Comparative Advance Organizer in Learning and Retention of Metric System Concepts. "Dissertation Abstracts International. 35(2): 7786 - A; June, 1975.

Kibler, Robert J, and others. Objectives for Instructional and Evaluation. Allyn and Bostontion. Boston, 1974.

Lucas, Keith Bramwell. "Cognitive Structure Change in Astromony Students Using Advance Organizer Matched with Cognitive Style." Dissertation Abstracts International. 30(7) : 4167 - A; January, 1979.

Lucas, Stephen Bernard. "The Effect of Utilizing Three Types of Advance Organizers for Learning a Biological Concept in Seventh Grade Science," Dissertation Abstracts International. 33 : 3390 - A; 33 - 0 - A, 1972.

Mager, Robert F. Preparing Instructional Objectives. Fearson Publishess. Plato Alto, California, 1962.

Maher Phillip Ray, "The Effects of Adance Organizers on the Interpretative Level of Reading Comprehension of Selected Fourth and Sixth Grade Students" Dissertation Abstracts International. 36(5) : 2616 - A; November, 1975.

/ Parasi, Anthony Joseph. Advance Organizer and Knowledge of Result in a Self - Instructional Program in the Health Science, Dissertation Abstracts International. 38(5) : 2730 - A; November, 1977.

Proger, Barton B. and others. "Conceptual - Pre - Structure for Detailed Verbal Passages." The Journal of Educational Research. 64(1) : 25 - 43 September: 1970.

- Proger, Barton B. and others. "Advance and Concurrent Organizers for Detailed Verbal Passages Used with Elementary School Pupils," The Journal of Educational Research. 66(10) : 451 - 456; July - August, 1973.
- Schnell II, Thomas R. "The Effect of Organizer on Reading Comprehension of Prose Materials." Dissertation Abstracts International 33(3) : 907 - A; October, 1972.
- Schramm, Wilbur. The Process and Effects of Mass Communication University of Illinois Press Urbana, 1955.
- Smith, Charles Donald. "The Effects of Organizers and Abstracts Reasoning Levels on Learning and Retention of Post - Secondary Mathematics Students." "Dissertation Abstracts International. 37(6) : 3482 - A; December, 1976.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก.

คำสถิติของการวิเคราะห์แบบทดสอบ

ตาราง 3 แสดงค่า p และค่า r ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบทดสอบเรื่อง การปฐมพยาบาล

ข้อที่	p	r
1	.75	.48
2	.73	.80
3	.59	.55
4	.75	.48
5	.34	.25
6	.30	.36
7	.26	.29
8	.50	.68
9	.21	.42
10	.42	.24
11	.58	.24
12	.58	.40
13	.41	.55
14	.55	.61
15	.25	.48
16	.66	.25
17	.28	.54
18	.50	.54
19	.66	.25
20	.59	.55

ภาคผนวก ข.

แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้

แบบทดสอบกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง การปฐมพยาบาล
จำนวน 20 ข้อ เวลา 20 นาที

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับตัวอักษรที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง
ที่สุดเพียงคำตอบเดียวลงในกระดาษคำตอบ

1. การปฐมพยาบาลหมายถึงข้อใด

ก. การช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บ	ข. การตรวจผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บก่อนนำส่งแพทย์
ค. การช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บก่อนนำส่งแพทย์	ง. การช่วยเหลือผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บทั้งก่อนและหลังแพทย์ตรวจ
2. ข้อใดไม่ใช่หลักในการปฐมพยาบาล

ก. รับนำส่งแพทย์	ข. ฉายปอกผู้ป่วย
ค. ถ้าผู้ป่วยหมดสติให้กรอกยาทางปาก	ง. เตรียมส่งโรงพยาบาล
3. การปฐมพยาบาลที่ไม่ถูกวิธีจะมีผลเสียอย่างไร

ก. เกิดโรคแทรกซ้อนแก่คนป่วย	ข. ผู้ป่วยเป็นอันตรายถึงชีวิต
ค. ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงขึ้น	ง. ถูกทุกคำตอบ
4. ข้อใดไม่ใช่วิธีการช่วยเอาหน้าออกจากกระเพาะอาหารและปอดของคนตกน้ำ

ก. ใช้นิ้วล้วงคอให้อาเจียร	ข. อุ้มพาดบ่าแล้ววิ่งเหยาะ
ค. ให้นอนคว่ำหน้าแล้วเอามือกดหลัง	ง. ปลดเปลื้องเครื่องนุ่งห่มผู้ป่วยให้หลวม

5. การโน้มตัวก้มขาโยกรงและดันไปข้างหน้าเป็นการช่วยผู้ป่วยอย่างไร
- ช่วยกันลมออกจากปอด
 - ช่วยให้ลมเข้าไปในปอด
 - ช่วยให้เสมหะออกจากปอด
 - ช่วยการหายใจทางปาก
6. สาเหตุของอาการช็อคคือข้อใด
- เป็นลม
 - ตกใจสุดขีด
 - ยกของหนัก
 - ออกแรงทำงานหนัก
7. การจับขากรรไกรล่างยกขึ้นมาตรง ๆ หลังจากจกศีรษะให้เงยหงายขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด
- เพื่อส้นจะไถ่ไม่ออกทางหายใจ
 - เพื่อเป่าปากได้สะดวก
 - เพื่อให้ผู้ป่วยเจ็บรู้สึกตัวเร็ว
 - เพื่อขยายทางเดินหายใจให้ดีขึ้น
8. การขยายปอดกึ่งองกระทำทันทีหรืออย่างช้าภายในประมาณกี่นาทีหลังจากหัวใจหยุดทำงานใหม่ ๆ
- 1 - 3 นาที
 - 5 - 6 นาที
 - 8 - 10 นาที
 - 10 นาทีขึ้นไป
9. ข้อใดควรนำมาพิจารณาในการช่วยหายใจมากที่สุด
- เป่าปากทันทีที่พบผู้ป่วยหยุดหายใจ
 - ช่วยทันทีที่พบและจะต้องถูกวิธี
 - ควรเป่าปากอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
 - จะต้องนวดหัวใจภายนอกควบคู่ไปด้วย

10. เมื่อนายปอกจนผู้ป่วยหายใจได้แล้วควรปฏิบัติอย่างไรต่อไป
- ก. ให้กินเครื่องดื่มบำรุงหัวใจ ข. รับประทานยาแก้แพ้
- ค. รับประทานอาหาร ง. ฉีดยื่อบำรุงหัวใจ
11. ข้อใดไม่ถูกต้อง
- ก. วิธีนํายปอกที่ดีที่สุดมีเพียงวิธีเดียว ข. การนํายปอกเป็นวิธีช่วยให้ผู้ป่วยหายใจสะกอกขึ้นเท่านั้น
- ค. ก่อนนํายปอกต้องชวยเครื่องนุ่งห่ม ง. หลังจากนํายปอกแล้วควรให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย
12. นําร่างกายเสียเลือกมากกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนเลือกในร่างกายทั้งหมดจะเป็นอย่างไร
- ก. อ่อนเพลียมาก ข. เจ็บปวดอย่างรุนแรง
- ค. หัวใจจะหยุดเต้นทันที ง. ช็อคหรืออาจตายได้ง่าย
13. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยควรระวังในเรื่องใดเป็นสำคัญ
- ก. ความสะอาด ข. ความรวดเร็ว
- ค. ความปลอดภัย ง. การกระทบกระเทือน
14. ก่อนจะเคลื่อนย้ายผู้ป่วยควรปฏิบัติขั้นตอนนี้ก่อน
- ก. หามผู้ป่วย ข. คบแต่งบาดแผล
- ค. ดูอาการของผู้ป่วย ง. ให้การพยาบาลขั้นต้น

15. การเคลื่อนย้ายคนหมดสติในข้อใดดีที่สุด
- ก. อัญชันคน
ข. พยุงโดยใช้คนสองคน
ค. ใช้ผ้าคลุมหลาย ๆ คน
ง. หามแบบประคองหัวท้าย
16. ถ้าหากเราทราบว่ากระดูกเคลื่อนก่อนจะเคลื่อนย้ายผู้ป่วยควรทำอย่างไร
- ก. ให้คนช่วยพยุง
ข. นำหมอมารักษาผู้ป่วยที่นอนอยู่
ค. ใช้ผ้าพันแล้วเอาเชือกหรือผ้าพัน
ง. เอาบาทม่องหรือน้ำมันหรือน้ำแข็งมาประคบจนกว่าจะหาย
17. ข้อใดไม่ใช่การปฐมพยาบาลของคนที่ถูกเคลื่อน
- ก. ให้ส่วนที่เคลื่อนอยู่นิ่ง ๆ
ข. กิ่งส่วนที่เคลื่อนให้เข้าที่
ค. ใช้ผ้าพันบริเวณที่เคลื่อน
ง. ประคบส่วนที่เคลื่อนด้วยน้ำแข็ง
18. ข้อใดเป็นการปฐมพยาบาลคนกระดูกหัก
- ก. ขยิบเส้นเอ็นให้หลวม
ข. กิ่งส่วนที่หักให้เข้าที่
ค. ใช้ผ้าพันบริเวณที่หัก
ง. ใช้ผ้าพันบริเวณที่เจ็บ
19. ข้อใดคือการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่กระดูกหัก
- ก. เปลี่ยนท่าอย่างระมัดระวัง
ข. สรรวจบริเวณที่หัก
ค. สังเกตการหายใจ
ง. ใช้น้ำมันนวดบริเวณที่กระดูกหัก
20. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยถ้าไม่มีเปลหามควรใช้สิ่งใดแทน
- ก. ไม้กระดาน
ข. เก้าอี้
ค. ใช้ผ้าพันเอาไม้สอง 2 ข้าง
ง. ใช้ผ้าขาวม้า

ภาคผนวก ค.

รายการโทรทัศน์การสอน

รายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่อง
ที่บอกจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมโดยใช้ตัวอักษรประกอบเสียงบรรยาย

ภาพ	คำบรรยาย
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม 1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของการปฐมพยาบาลได้	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม 1. นักเรียนสามารถบอกความหมายของการปฐมพยาบาลได้
2. นักเรียนสามารถบอกหลักทั่วไปในการปฐมพยาบาลได้	2. นักเรียนสามารถบอกหลักทั่วไปในการปฐมพยาบาลได้
3. นักเรียนสามารถบอกวิธีเคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง	3. นักเรียนสามารถบอกวิธีเคลื่อนย้ายผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง

ภาพ	คำบรรยาย
ชั้นภาพ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เสนอ รายการโทรทัศน์การสอน เรื่อง "การปฐมพยาบาล"	(คนตรี)
ยศ. ไพโรจน์ เมาใจ อาจารย์พิเศษ วัฒน ควบคุมรายการ	(คนตรี)
ที่ปรึกษา สุรพล บุญบริพัณฑ์ วิชัย ลิ้มอภิชาติ สุพจน์ เครือหงส์และ เจ้าหน้าที่งานโสตทัศนศึกษา มร.2	(คนตรี)
๑ ภาพนา พรหมสาขา ณ สกลนคร ผลิตรายการ	(คนตรี)

ภาพ	คำบรรยาย
รถชนลักษณะต่าง ๆ	อุบัติเหตุเหล่านี้จะไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้เลย หากมนุษย์เราเคารพกฎจราจร และไม่ค้ำรงตนอยู่ในความประมาท ความสูญเสียทั้งร่างกายและทรัพย์สินก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยลดการสูญเสียทางหนึ่งก็คือ หากเราได้พบผู้ประสบอุบัติเหตุ
รถชนจักรยาน กรรมกร เป็นลม อุ้มผู้ป่วยออกจากรถ	ไม่ว่าจะจากสาเหตุใด เราควรได้ทำการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บ ซึ่งเรียกว่าการปฐมพยาบาลนั่นเอง
(การปฐมพยาบาล) รถรพ. ไปถึงรพ.	การปฐมพยาบาลคือการรักษาพยาบาล หรือการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยโดยกระทันหัน ก่อนนำส่งแพทย์เพื่อรับการรักษาคือไป

ภาพ	คำบรรยาย
ผู้ผู้ร่วงลงจากรถพยาบาล	คุณสมบัติของผู้ที่จะปฐมพยาบาล 1. เป็นผู้ที่มีความสุภาพ ไม่ประหม่า หรือตกตะลึงง่าย มีสติมั่นคง 2. ตักสินใจได้ถูกต้อง ว่าควรปฐมพยาบาล ด้วยวิธีใด เช่น ห้ามเลือก ผายปอด หรือเข้าเปือก 3. ปฐมพยาบาลด้วยความรวดเร็ว มั่นใจ และระมัดระวัง
เลือกไหลออกจากบาดแผล ขณะห้ามเลือก	หากเกิดบาดแผลและมีเลือกไหลออกจากบาดแผล จำนวนเกินกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนเลือกทั้งหมดที่มีในร่างกายจะทำให้ผู้บาดเจ็บหมดสติและตายได้ การห้ามเลือกจึงต้องกระทำโดยรวดเร็วทันที เพื่อโอกาสรอดชีวิตของผู้บาดเจ็บ

ภาพ	คำบรรยาย
ขณะขึ้นเขนาะ	จะไม่ใช้วิธีขึ้นเขนาะ เป็นอันขาดนอกจาก มีเลือกออกจากบาคแมลบริเวณเขนหรือขา โดยขึ้นเขนาะเหนือแมลประมาณ 1-2 นิ้ว และจะค่อยคลายออกทุก ๆ 20-30 นาที เพื่อไม่ให้เชลกาย
นอนพาคล้อ นอนบนหลังม้า	การช่วยเหลือคนตกน้ำ ควรปลกชาย ลื้อน้ำให้หลวม และพยายามทำให้หน้า ออกจากปอกและกระเพาะของผู้ป่วย เสียก่อน อาจใช้วิธีแบกขึ้นบ่า นอนพาคล้อ หรือนอนพาคหลังม้า แล้วจึงช่วยเหลือ ด้วยการขยายปอก
เป่าปาก หัวใจกำลังเต้น เส้นแสดกงหัวใจเต้น หัวใจหยุดเต้น เส้นแสดกงหัวใจหยุดเต้น	การขยายปอกเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้ป่วยที่หัวใจ เต้นอ่อน ไม่สม่ำเสมอ หรือหยุดเต้น สามารถหายใจได้เป็นปรกติ

ภาพ	คำบรรยาย
การตรวจการเต้นของหัวใจ	ก่อนฉายปอดผู้ป่วยเหลือควรตรวจการเต้นของหัวใจของผู้ป่วยด้วยวิธีใช้มืออังที่ไต้จุก หรือใช้หูแนบฟังการเต้นของหัวใจ
ภาพนิ่งโครงกระดูก - หัวใจ	ที่ตั้งของหัวใจอยู่ระหว่างกระดูกกลางหน้าอกและกระดูกสันหลัง
ภาพนิ่งเปิดหลอดลม	ภาพแรก จักให้ผู้ปวยนอนในท่าที่ไม่ช่วยเปิดทางเดินหายใจ จึงไม่สะดวกในการเป่าปาก ควรให้ผู้ปวยนอนหงายศีรษะต่ำ ใช้อุ้งมือซ้ายซ้อนขากรรไกรล่าง เพื่อให้หน้าของผู้ปวยเงยสูงขึ้น เป็นการช่วยเปิดทางเดินหายใจของผู้ปวยและสะดวกในการเป่าปาก

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพนิ่งเป่าปาก - ทามองที่ ออกผู้ป่วย	- เป่าอากาศเข้าไปประมาณ 12 - 15 ครั้งก่อนทำ - ขณะเป่าปากสายทาคอยมองที่อกของผู้ป่วยเพื่อจะได้ทราบว่าอากาศเข้าปอดของผู้ป่วยหรือไม่
ภาพนิ่งนวดหัวใจ - จังหวะ ขณะกด	การเป่าปากร่วมกับการนวดหัวใจ ไม่ควรนวดหัวใจเร็วเกินไป หรือกระแทกแรงเกินไปจะทำให้กระดูกหักได้ ควรใช้เวลาเท่ากับที่หัวใจสับสนเลือกไปเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามปกติ
ภาพนิ่งโน้มตัว	การนวดหัวใจ ผู้ช่วยเหลือนั่งคุกเข่าโน้มตัวใช้สันมือวางซ้อนกันบนกระดูกหน้าอก แล้วกดลงโดยทิ้งตัวให้แรง 12 - 15 ครั้ง สลับกับการเป่าปาก 2 ครั้ง

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพนิ่งขณะนวดหัวใจ	การเป่าปากร่วมกับการนวดหัวใจ ต้องกระทำถึงหัวใจหยุดเต้นไม่เกิน 3 นาที
นวดหัวใจกับหุ่น	- ผู้ช่วยเหลือตรวจชีพจร - ผู้ช่วยเหลือหายใจเข้าให้เต็มที่ เป่าอากาศเข้าไป 2 ครั้ง - วางมือซ้อนกันแล้วโน้มน้ำหนักตัวลงกดสันมือลงไปกลางอกของผู้ป่วยประมาณ 15 ครั้ง
เข้าเฝือกชั่วคราว	ผู้ป่วยที่กระดูกหักหรือข้อเคลื่อนไม่ตองนวดหรือทาน้ำมันใด ๆ อาจใช้น้ำแข็งประคบเพื่อช่วยบรรเทาความเจ็บปวด ควรช่วยเหลือด้วยการเข้าเฝือกชั่วคราว โดยใช้ไม้ขนาดเท่าความยาวของขา วางตามก้านนอกและก้านในควรวัดพันหุ้มไม้เพื่อป้องกันการเสียดสีกับผิวหนังแล้วใช้ผ้าหรือเชือกมัดให้แน่น เพื่อไม่ให้กระดูกหรือข้อเคลื่อนไหว

ภาพ	คำบรรยาย
ท่ารวมอุ้มผู้ป่วย (การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย)	โดยทั่วไปเมื่อปฐมพยาบาลผู้ป่วยจนพ้นอันตรายแล้วควรเตรียมการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยเพื่อรับการรักษจากแพทย์ต่อไป
หามผู้ป่วยด้วยเปล ใช้เบาะรถยนต์หามขึ้นรถ	ในบางแห่งการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอาจทำได้สะดวก เพราะมียานพาหนะและอุปกรณ์สำหรับการเคลื่อนย้าย แต่ถ้าไม่มีก็จำเป็นต้องใช้แรงคน หรืออุปกรณ์ที่ดัดแปลงขึ้นชั่วคราว เช่น อาจให้กระดานผ่า เลื่อ หรือเบาะรถยนต์แทนเปล
จักรยานล้ม อุ้มพาดบ่า	ผู้ป่วยที่รูปร่างไม่ใหญ่โตนัก อาจใช้วิธีอุ้มพาดบ่า
ใช้เก้าอี้	ผู้ป่วยที่พอนั่งได้ อาจเคลื่อนย้ายด้วยเก้าอี้ โดยยกขาหน้าของเก้าอี้ให้สูงขึ้น เอนพนักหลังให้ต่ำลงเพื่อให้ผู้ป่วยเอนพิงได้

ภาพ	คำบรรยาย
ประสานมือเป็นแตร	ถ้าไม่มีเก้าอี้ให้ผู้ช่วย 2 คน ประสานมือเป็นแตรสี่เหลี่ยมให้ผู้ป่วนั่ง แล้วให้ผู้ปวยกอกคอผู้ช่วยทั้งสองไว้ขณะเคลื่อนย้ายหรือผู้ปวยอาจประสานมือโค้งเพื่อให้ผู้ป่วนั่ง
พยุงผู้ปวย	การเคลื่อนย้ายผู้ปวยที่พอเดินได้ให้ใช้วิธีพยุงให้ผู้ปวยกอกคอผู้ช่วยเหลือและผู้ช่วยเหลือโอบรอบลำตัวผู้ปวย
อุ้มกอกหน้า รถชนต้นไม้	ผู้ปวยที่หมดสติหรือต้องเคลื่อนย้ายในระยะไกล ผู้ช่วยเหลือสอคมือเข้าไปโอบลำตัวผู้ปวยระคับอก อาจให้อีกคนหนึ่งช่วยยกขาเพื่อให้เคลื่อนย้ายสะดวก
ผู้ช่วย 2 คน	ผู้ปวยที่กระดูกสันหลังหักหรือไม่รู้สีกักตัว การเคลื่อนย้ายที่ไม่มีเปลต้องระวังให้เคลื่อนไหว่น้อยที่สุด อาจใช้วิธีให้ผู้ช่วย 2 คนอุ้มแบก

ภาพ	คำบรรยาย
ผู้ช่วย 3 คน	ผู้ช่วย 3 คน ผู้ช่วยคนหนึ่งใช้มือซ่อนโอบ ระกบศีรษะและบ่าของผู้ป่วยอีกคนหนึ่ง ใช้มือซ่อนบริเวณลำตัวและสะโพก อีก คนหนึ่งสอดมือใต้ข้อเข่าและขา แล้วยก ผู้ป่วยขึ้นพร้อมกันเพื่อเคลื่อนย้าย
ผู้ช่วย 4 คน	หากมีผู้ช่วย 4 คน คนที่หนึ่งซ่อนมียอก บริเวณศีรษะและบ่าอีก 3 คน โอบซ่อน มือสลับหว่างกันบริเวณลำตัว ข้อเข่าและขา
ใช้เปลหามผู้ป่วยไปขึ้นรถ รพ. รถ รพ. ไป รพ.	การปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้าย ผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งหากได้ กระทำถูกต้อง รวดเร็วแล้วจะเป็นการ ช่วยบรรเทาความเจ็บป่วยรวมถึงลด อัตราการตายและพิการ ของผู้ป่วยได้ เป็นอย่างดี

ภาพ	คำบรรยาย
(ข้อควรจำ) - ห้ามเลือก - ผายปोक - เข้าเปือก	ข้อควรจำในการปฐมพยาบาลก่อนนำผู้ป่วยส่งแพทย์ก็คือ - ผู้ป่วยมีบาดแผลเลือกออกต้องช่วยห้ามเลือก - ผู้ป่วยหยุดหายใจต้องรีบผายปोक - ผู้ป่วยที่ถูกหักหรือเคลื่อนต้องเข้าเปือกชั่วคราวก่อนเคลื่อนย้ายด้วยวิธีต่าง ๆ คือ
- แบกพาคับ - เก้าอี้ - ประสานมือ - พยุง - อุ้มกอดหน้า - ผู้ช่วย 2, 3, 4 คน รถ รพ. ไป รพ.	- แบกพาคับ - ไขเก้าอี้ - ประสานมือเป็นแคร่ - พยุง - อุ้มกอดหน้า - ผู้ช่วย 2, 3 หรือ 4 คนอุ้มแบก

ภาพ	คำบรรยาย
ชื่อนภาพ ขอขอบคุณ โรงเรียนเวชนิตศน์ โรงพยาบาลศิริราช สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุมัติภัยแห่งชาติ ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา	(คนตรี)
สวัสดี	(คนตรี)

รายการโทรทัศน์การสอนแบบนำเรื่อง
ที่เสนอภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมประกอบเสียงบรรยาย

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพที่เป็นผลของจุดมุ่งหมาย เชิงพฤติกรรม - การช่วยเหลือผู้ป่วยก่อนนำส่งแพทย์	1. นักเรียนสามารถบอกความหมาย ของการปฐมพยาบาลได้
- ห้ามเลือด - บายพอก - เช้าเฝือกชั่วคราว	2. นักเรียนสามารถบอกหลักทั่วไป ในการปฐมพยาบาลได้
- พากับ่า - ไข่ไก่ - ประสานมือเป็นแคร่ - อุ่มกอกหน้า - ผู้ช่วย 2 คน อุ่มแบก - ผู้ช่วย 3 คน อุ่มแบก - ผู้ช่วย 4 คน อุ่มแบก	3. นักเรียนสามารถบอกวิธีเคลื่อนย้าย ผู้ป่วยได้อย่างถูกต้อง

ภาพ	คำบรรยาย
ชั้นภาพ ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เสนอ รายการโทรทัศน์การสอน เรื่อง "การปฐมพยาบาล"	(คนตรี)
ยศ.ไพโรจน์ เบาใจ อาจารย์พิเศษ วันไฉ ควบคุมรายการ	(คนตรี)
ที่ปรึกษา สรุพล บุญยรัตพันธุ์ วิชัย ลิมอภิชชาติ สุพจน์ เครือหงส์ และ เจ้าหน้าที่งานโสตทัศนศึกษา มร.2	(คนตรี)
ภาวนา พรหมสาขา ณ สกลนคร ผลิตรายการ	(คนตรี)

ภาพ	คำบรรยาย
รถชนลักษณะต่าง ๆ	อุบัติเหตุเหล่านี้จะไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้เลย หากมนุษย์เราเคารพกฎจราจรและไม่ค้ำรงตนอยู่ในความประมาท ความสูญเสียทั้งร่างกาย และทรัพย์สินก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยลดการสูญเสียทางหนึ่งก็คือ หากเราได้พบผู้ประสบอุบัติเหตุ
รถชนจักรยาน กรรมกรเป็นลม อัมมผู้ป่วยออกจากรถ	ไม่ว่าจะจากสาเหตุใด เราควรได้ทำการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ป่วยหรือผู้บาดเจ็บ ซึ่งเรียกว่าการปฐมพยาบาลนั่นเอง
(การปฐมพยาบาล) รถโรงพยาบาลไปถึง โรงพยาบาล	การปฐมพยาบาลคือการรักษาพยาบาล หรือ การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ป่วยที่ได้รับอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยโดยกะทันหัน ก่อนนำส่งแพทย์ เพื่อรับการรักษาค่อยไป

ภาพ	คำบรรยาย
ผู้ผู้ป่วยลงจากรถพยาบาล	คุณสมบัติของผู้ที่จะปฐมพยาบาล 1. เป็นผู้ที่มีความรู้สำนึกดี ไม่ประหม่า หรือ กกตะลึงง่าย มีสติมั่นคง 2. กักสใจใจได้ถูกต้อง ว่าควรปฐมพยาบาล ด้วยวิธีใด เช่น ห้ามเลือด ผายปอด หรือเข้าเปือก 3. ปฐมพยาบาลด้วยความรวดเร็ว มั่นใจ และระมัดระวัง
เลือกไหลออกจากปากแผล ขณะห้ามเลือด	หากเกิดปากแผลและมีเลือกไหลออกจากปากแผล จำนวนเกินกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนเลือกทั้งหมดที่มีในร่างกาย จะทำให้ผู้บาดเจ็บหมดสติและตายได้ การห้ามเลือดจึงต้องกระทำโดยรวดเร็วทันที เพื่อโอกาสรอดชีวิตของผู้บาดเจ็บ
ขณะขันเชนาะ	จะไม่ใช้วิธีขันเชนาะเป็นอันดับแรกนอกจากมีเลือกออกจากปากแผลบริเวณแขนหรือขา โดยขันเชนาะเหนือแผลประมาณ 1-2" และจะต้องคลายออกทุก ๆ 20-30 นาที เพื่อไม่ให้เซลล์ตาย

ภาพ	คำบรรยาย
นอนพากล้อ นอนบนหลังม้า	การช่วยเหลือคนตกน้ำควรปลดขยายเสื้อผ้าให้หลวม และพยายามทำให้น้ำออกจากปอด และกระเพาะของผู้ป่วยเสียก่อน อาจใช้วิธีแบกขึ้นบ่า นอนพากล้อ หรือนอนพาดหลังม้า แล้วจึงช่วยเหลือด้วยการผายปอด
เป่าปาก หัวใจกำลังเต้น เส้นแสงหัวใจเต้น หัวใจหยุดเต้น เส้นแสงหัวใจหยุดเต้น	การผายปอดเป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้ป่วยที่หัวใจเต้นอ่อน ไม่สม่ำเสมอ หรือหยุดเต้นสามารถหายใจได้เป็นปรกติ
ตรวจการเต้นของหัวใจ	ก่อนผายปอดผู้ช่วยเหลือควรตรวจดูการเต้นของหัวใจของผู้ป่วยด้วยวิธีใช้มืออังที่ไตจุก หรือใช้หูแนบฟังการเต้นของหัวใจ

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพนิ่งโครงกระดูก - หัวใจ	ที่ตั้งของหัวใจอยู่ระหว่างกระดูกกลางหน้าอกและกระดูกสันหลัง
ภาพนิ่งเปิดหลอดลม	ภาพแรก จัดให้ผู้ป่วยนอนในท่าที่ไม่ช่วยเปิดทางเดินหายใจ จึงไม่สะดวกในการเป่าปาก ควรให้ผู้ป่วยนอนหงายศีรษะต่ำ ใช้อุ้งมือซ้ายชันขากรรไกรล่างเพื่อให้หน้าของผู้ป่วยเงยหงายขึ้น เป็นการช่วยเปิดทางเดินหายใจของผู้ป่วยและสะดวกในการเป่าปาก
ภาพนิ่งเป่าปาก - ทามองที่อกผู้ป่วย	- เป่าอากาศเข้าไปประมาณ 12 - 15 ครั้งก่อนนำที่ - ขณะเป่าปากสายทาคอยมองที่อกของผู้ป่วยเพื่อจะไ้ทราบว่าอากาศเข้าปอดของผู้ป่วยหรือไม่

ภาพ	คำบรรยาย
ภาพนิ่งนวดหัวใจ - จังหวะขณะกด	การเป่าปากร่วมกับการนวดหัวใจ ไม่ควรนวดหัวใจเร็วเกินไปหรือกระแทกแรงเกินไปจะทำให้กระดูกหักได้ ควรใช้เวลาเท่ากับที่หัวใจสูบฉีดเลือดไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกายตามปกติ
ภาพนิ่งโน้มตัว	การนวดหัวใจผู้ช่วยเหลือนั่งคุกเข่าโน้มตัวใช้สันมือวางซ้อนกันบนกระดูกหน้าอก แล้วกดลงโดยทิ้งตัวให้แรง 12 - 15 ครั้ง สลับกับการเป่าปาก 2 ครั้ง
นวดหัวใจกับหุ่น	- ผู้ช่วยเหลือนั่งตรวจชีพจร - ผู้ช่วยเหลือนวดหัวใจเข้าให้เต็มที่ เป่าอากาศเข้าไป 2 ครั้ง - วางมือซ้อนกันแล้วโน้มน้ำหนักตัวขณะกดลงมือลงไปที่กลางอกของผู้ป่วย ประมาณ 15 ครั้ง - สลับกับการเป่าปาก 2 ครั้งสลับกันไป จนกว่าผู้ป่วยจะหายใจได้เอง

ภาพ	คำบรรยาย
เข้าเฝ้าชั่วคราว	ผู้ป่วยที่ถูกระงับหรือข้อเคลื่อนไม่คงนวก หรือทาน้ำมันใด ๆ อาจใช้น้ำแข็งประคบ เพื่อช่วยบรรเทาความเจ็บปวด ควร ช่วยเหลือด้วยการเข้าเฝ้าชั่วคราวโดย ใช้ไม้ขนาดเท่าความยาวของขา วาง ตามก้นนอกและก้นใน ควรใช้ผ้าพัน หุ้มไม้เพื่อป้องกันการเสียดสีกับผิวหนัง แล้วใช้ผ้าหรือเชือกมัดให้แน่น เพื่อไม่ให้ ถูกระงับหรือข้อเคลื่อนไหว
ทำรวจมผู้ป่วย (การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย)	โดยทั่วไปเมื่อปฐมพยาบาลผู้ป่วยจนพ้น อันตรายแล้วควร เตรียมการ เคลื่อนย้าย ผู้ป่วยเพื่อรับการรักษจากแพทย์ต่อไป

ภาพ	คำบรรยาย
หามผู้ป่วยก้มแปล	ในที่บางแห่งการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยอาจทำได้สะดวก เพราะมียานพาหนะและอุปกรณ์สำหรับการเคลื่อนย้าย แต่ถ้าไม่มีก็จำเป็นต้องใช้แรงคน หรืออุปกรณ์ที่ดัดแปลงขึ้นชั่วคราว เช่น อาจใช้กระดาน ไม้ เสื่อ หรือเบาะรถยนต์แทนแปล
จักรยานล้ม อุ้มพาคนป่วย	ผู้ป่วยที่รูปร่างไม่ใหญ่โตนัก อาจใช้วิธีอุ้มพาคนป่วย
ใช้เก้าอี้	ผู้ป่วยที่พอนั่งได้ อาจเคลื่อนย้ายด้วยเก้าอี้ โดยยกขาหน้าของเก้าอี้ให้สูงขึ้น เอนพนักหลังให้ต่ำลงเพื่อให้ผู้ป่วยเอนพิงได้

ภาพ	คำบรรยาย
ประสานมือเป็นแตร	ถ้าไม่มีเก้าอี้ให้ผู้ช่วย 2 คน ประสานมือเป็นแตรสี่เหลี่ยมให้ผู้ป่วนั่ง แล้วให้ผู้ป่วนอกกอดผู้ช่วยทั้งสองไว้ขณะ เคลื่อนย้ายหรือผู้ช่วยอาจประสานมือโค้งเพื่อให้ผู้ป่วนั่ง
พยุงผู้ป่วย	การเคลื่อนย้ายผู้ป่วยที่พอเดินได้ให้ใช้วิธีพยุงให้ผู้ป่วนอกกอดผู้ช่วยเหลือ และผู้ช่วยเหลือโอบรอบลำตัวผู้ป่วย
อุ้มกอดหน้ารถชนต้นไม้	ผู้ป่วยที่หมดสติหรือต้องเคลื่อนย้ายในระยะไกล ผู้ช่วยเหลือสองมือเข้าไปโอบลำตัวผู้ป่วยระมัดระวังให้อีกคนหนึ่งช่วยยกขาเพื่อให้เคลื่อนย้ายสะดวก
ผู้ช่วย 2 คน	ผู้ป่วยที่กระดูกสันหลังหักหรือไม่รู้สีกตัวการเคลื่อนย้ายที่ไม่มีเปลต้องระวังให้เคลื่อนไหวน้อยที่สุดอาจใช้วิธีให้ผู้ช่วย 2 คนอุ้มแบก

ภาพ	คำบรรยาย
ผู้ช่วย 3 คน	ผู้ช่วย 3 คน ผู้ช่วยคนหนึ่งใช้มือซ่อนโอบ ระกบศีรษะและบ่าของผู้ป่วย อีกคนหนึ่ง ใช้มือซ่อนบริเวณลำตัวและสะโพก อีก คนหนึ่งสอมือไขว่ข้อเข่าและขา แล้วยก ผู้ป่วยขึ้นพร้อมกันเพื่อเคลื่อนย้าย
ผู้ช่วย 4 คน	หากมีผู้ช่วย 4 คน คนที่หนึ่งซ่อนมือยกบริเวณ ศีรษะและบ่าอีก 3 คนโอบซ่อนมือสับหว่าง กันบริเวณลำตัว ข้อเข่าและขา
ใช้เปลหามผู้ป่วยไปขึ้นรถรพ. รถรพ. ไปรพ.	การปฐมพยาบาลและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งซึ่งหากได้กระทำ ถูกต้อง รวดเร็วแล้วจะเป็นการช่วย บรรเทาความเจ็บป่วยรวมถึงลดอัตรา การตายและพิการของผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี

ภาพ	คำบรรยาย
(ข้อควรจำ) - ห้ามเลือก - ผายปอก - เข้าเฝือก	ข้อควรจำในการปฐมพยาบาลก่อนนำผู้ป่วยส่งแพทย์ก็คือ - ผู้ป่วยมีบาดแผลเลือกออกต้องช่วยห้ามเลือด - ผู้ป่วยหยุดหายใจต้องรีบผายปอก - ผู้ป่วยที่ถูกหักหรือเคลื่อนต้องเข้าเฝือกชั่วคราวก่อนเคลื่อนย้ายด้วยวิธีต่าง ๆ คือ
- แบกพาดบ่า - แก้ว - ประสานมือ - พยุง - อุ้มกอดหน้า - ผู้ช่วย 2, 3, 4 คน - รตรพ. ไปรพ.	- แบกพาดบ่า - ใช้แก้ว - ประสานมือเป็นแคร่ - พยุง - อุ้มกอดหน้า - ผู้ช่วย 2, 3 หรือ 4 คนอุ้มแบก

ภาพ	คำบรรยาย
ชื่อนภาพ ขอขอบคุณ โรงเรียนเวชนิทัศน์ โรงพยาบาลศิริราช สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุมักภัยแห่งชาติ ศูนย์วิจัยเพื่อการศึกษา	(กนตรี)
สวัสดี	(กนตรี)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวภาวณา พรหมสาธิต ฅ สกลนคร

เกิดวันที่ 7 เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2501

สถานที่เกิด เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 1852/5 ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง
จังหวัดสกลนคร 4700

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 1 ระดับ 4

สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519	ป.ศ. จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2521	ป.ศ. สูง (วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโทภาษาไทย)
จากวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2525	กศ.บ. (วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทเทคโนโลยี
ทางการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
พ.ศ. 2531	กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา) จากมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร